



DECYZJA URZĘDU NADZORU EFTA nr 185/23/COL

z dnia 13 grudnia 2023 r.

w sprawie niektórych przypadków pomocy państwa przyznanej w ramach programu Catapult (Norwegia) [2024/1000]

URZĄD NADZORU EFTA („Urząd”),

uwzględniając Porozumienie o Europejskim Obszarze Gospodarczym („Porozumienie EOG”), w szczególności jego art. 61 i 62,

uwzględniając protokół 26 do Porozumienia EOG,

uwzględniając Porozumienie między państwami EFTA w sprawie ustanowienia Urzędu Nadzoru i Trybunału Sprawiedliwości („porozumienie o nadzorze i Trybunale”), w szczególności jego art. 24,

uwzględniając Protokół 3 do porozumienia o nadzorze i Trybunale („protokół 3”), w szczególności jego część II art. 7 ust. 5 i art. 14, oraz

po wezwaniu zainteresowanych stron do przedstawienia uwag ⁽¹⁾ i uwzględniając otrzymane odpowiedzi,

a także mając na uwadze, co następuje:

I. FAKTY

1. Procedura

- (1) Pismem z dnia 7 listopada 2017 r. władze norweskie przedłożyły Urzędowi zbiorcze informacje na temat programu Catapult („program”) ⁽²⁾. Zdaniem władz norweskich program był zgodny z ogólnym rozporządzeniem w sprawie wyłączeń grupowych („GBER”) ⁽³⁾, a informacje zbiorcze przedłożono zgodnie z art. 11 ust. 1 tego rozporządzenia. Pismem z dnia 4 grudnia 2020 r. władze norweskie przedłożyły informacje zbiorcze dotyczące przedłużenia programu ⁽⁴⁾.
- (2) Zgodnie z rozdziałem II GBER Urząd monitoruje środki pomocy uznane przez państwa EOG-EFTA ⁽⁵⁾ za zgodne z tym rozporządzeniem. W trakcie cyklu monitorowania w 2018 r. Urząd dokonał oceny pomocy przyznanej w ramach programu ⁽⁶⁾. W ramach monitorowania Urząd zalecił ⁽⁷⁾ władzom norweskim odzyskanie wymienionych poniżej kwot pomocy od następujących beneficjentów („zalecenie dotyczące odzyskania środków pomocy”):

⁽¹⁾ Decyzja nr 173/22/COL z dnia 7 września 2022 r. o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego w sprawie niektórych przypadków pomocy państwa przyznanej w ramach programu pomocy Norweska Katapult (Dz.U. C 428 z 10.11.2022, s. 7 oraz Suplement EOG nr 73 z 10.11.2022, s. 2).

⁽²⁾ Formularz informacji zbiorczych nr ref. GBER 38/2017/R&D&I.

⁽³⁾ Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz.U. L 187 z 26.6.2014, s. 1) – o którym mowa w pkt 1j załącznika XV do Porozumienia EOG, zob. decyzja Wspólnego Komitetu EOG nr 152/2014, opublikowana w Dz.U. L 342 z 27.11.2014, s. 63, oraz Suplement EOG nr 71 z 27.11.2014, s. 61 – zmienione rozporządzeniem Komisji (UE) 2017/1084 z dnia 14 czerwca 2017 r. zmieniającym rozporządzenie (UE) nr 651/2014 w odniesieniu do pomocy na infrastrukturę portową i infrastrukturę portów lotniczych, progów powodujących obowiązek zgłoszenia pomocy na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego, pomocy na infrastrukturę sportową i wielofunkcyjną infrastrukturę rekreacyjną, a także programów regionalnej pomocy operacyjnej skierowanych do regionów najbardziej oddalonych oraz zmieniającym rozporządzenie (UE) nr 702/2014 w odniesieniu do obliczania kosztów kwalifikowalnych (Dz.U. L 156 z 20.6.2017, s. 1), zob. decyzja Wspólnego Komitetu EOG nr 185/2017, opublikowana w Dz.U. L 174 z 27.6.2019, s. 56, oraz Suplement EOG nr 67 z 19.10.2017, s. 668 oraz rozporządzenie Komisji (UE) 2020/972 z dnia 2 lipca 2020 r. zmieniające rozporządzenie (UE) nr 1407/2013 w odniesieniu do jego przedłużenia oraz zmieniające rozporządzenie (UE) nr 651/2014 w odniesieniu do jego przedłużenia i odpowiednich dostosowań (Dz.U. L 215 z 7.7.2020, s. 3), zob. decyzja Wspólnego Komitetu EOG nr 115/2020, jeszcze nieopublikowana, oraz rozporządzenie Komisji (UE) 2021/1237 z dnia 23 lipca 2021 r. zmieniające rozporządzenie (UE) nr 651/2014 uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz.U. L 270 z 29.7.2021, s. 39), zob. decyzja Wspólnego Komitetu EOG nr 196/2022, jeszcze nieopublikowana.

⁽⁴⁾ Formularz informacji zbiorczych nr ref. GBER 58/2020/R&D&I.

⁽⁵⁾ Islandia, Liechtenstein i Norwegia.

⁽⁶⁾ Korespondencję dotyczącą monitorowania przedłożono w sprawie 87323.

⁽⁷⁾ Zob. pkt 7 decyzji o wszczęciu postępowania.

- *Future Materials*: 58,8 mln NOK.
 - *Manufacturing Technology*: 42,9 mln NOK.
 - *Sustainable Energy*: 57,4 mln NOK.
 - *Ocean Innovation*: 18,5 mln NOK.
 - *Digicat*: 21,9 mln NOK.
- (3) Po tym, jak władze norweskie poinformowały Urząd o swojej decyzji o niezastosowaniu się do zalecenia dotyczącego odzyskania środków pomocy, zespół monitorujący Urzędu zamknął sprawę dotyczącą monitorowania, zalecając Urzędowi wszczęcie formalnego postępowania wyjaśniającego ⁽⁸⁾.
- (4) Decyzją nr 173/22/COL („decyzja o wszczęciu postępowania”) ⁽⁹⁾ Urząd wszczął formalne postępowanie wyjaśniające. Procedurę poprzedzającą przyjęcie decyzji o wszczęciu postępowania opisano w sekcji 2 tej decyzji.
- (5) Decyzja o wszczęciu postępowania dotyczyła niektórych decyzji o przyznaniu pomocy indywidualnej w ramach programu jako pomocy inwestycyjnej na rzeczowe aktywa trwałe na podstawie art. 27 GBER ⁽¹⁰⁾. Decyzje te określono w sekcjach 3.2–3.6 decyzji o wszczęciu postępowania („decyzje o przyznaniu pomocy indywidualnej”) ⁽¹¹⁾.
- (6) W pkt 149 decyzji o wszczęciu postępowania Urząd zwrócił się do władz norweskich o przedstawienie uwag do 6 października 2022 r. Urząd opublikował również streszczenie decyzji o wszczęciu postępowania i wezwał zainteresowane strony do przedstawienia uwag w terminie jednego miesiąca od daty publikacji decyzji o wszczęciu postępowania w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej oraz Suplementu EOG do tej decyzji ⁽¹²⁾.
- (7) Po uzyskaniu zgody Urzędu na przedłużenie terminu ⁽¹³⁾ władze norweskie przedstawiły w piśmie z dnia 5 grudnia 2022 r. uwagi do decyzji o wszczęciu postępowania wraz z załącznikami ⁽¹⁴⁾. Żadna inna zainteresowana strona nie przedstawiła uwag Urzędowi.
- (8) Pismem z dnia 24 maja 2023 r. Urząd zwrócił się do władz norweskich o dodatkowe informacje ⁽¹⁵⁾. Władz norweskie przedstawiły dodatkowe informacje w piśmie z 6 lipca 2023 r. ⁽¹⁶⁾.
- (9) 29 listopada 2023 r. Urząd zwrócił się do władz norweskich o dodatkowe informacje ⁽¹⁷⁾. Władze norweskie przedstawiły dodatkowe informacje w piśmie, które wpłynęło 4 grudnia 2023 r. ⁽¹⁸⁾ Urząd zwrócił się również o dodatkowe informacje 1 grudnia 2023 r. ⁽¹⁹⁾, a władze norweskie przedstawiły je 6 grudnia 2023 r. ⁽²⁰⁾. 8 grudnia 2023 r. władze norweskie przedstawiły dodatkowe wyjaśnienie ⁽²¹⁾.

2. Opis programu

2.1. Podstawowe informacje

- (10) Jak wyjaśniły władze norweskie, program wynika z określonego wcześniej zapotrzebowania na instrument służący finansowaniu infrastruktury na rzecz rozwoju i innowacji ⁽²²⁾.

⁽⁸⁾ Zob. pkt 8 i 9 decyzji o wszczęciu postępowania.

⁽⁹⁾ Zob. przypis 1.

⁽¹⁰⁾ Zob. pkt 13 decyzji o wszczęciu postępowania. Urząd zauważył, że w decyzji o wszczęciu postępowania (sekcje 3.2.1, 3.3.1, 3.4.1 i 3.6.1) uznał, że wydaje się, iż część środków finansowych przeznaczonych jako pomoc na zakładanie działalności przyznano zgodnie z przepisami dotyczącymi pomocy operacyjnej określonymi w art. 27 GBER, i nie powziął wątpliwości co do tej pomocy. Norwegia potwierdziła, że tok rozumowania Urzędu był prawidłowy.

⁽¹¹⁾ Zob. również sekcje 4.1–4.5 niniejszej decyzji.

⁽¹²⁾ Dz.U. C 428 z 10.11.2022, s. 7 oraz Suplement EOG nr 73 z 10.11.2022, s. 2.

⁽¹³⁾ Dokumenty nr 1329262 i 1330232.

⁽¹⁴⁾ Dokument nr 1334726 z załącznikami 1–16.

⁽¹⁵⁾ Dokument nr 1358377.

⁽¹⁶⁾ Dokument nr 1386374 z załącznikami 1–20.

⁽¹⁷⁾ Dokument nr 1418389.

⁽¹⁸⁾ Dokument nr 1420121 z załącznikami 1–25.

⁽¹⁹⁾ Dokument nr 1419444.

⁽²⁰⁾ Dokument nr 1421792 z załącznikami 1–8.

⁽²¹⁾ Dokumenty nr 1422151 z załącznikami.

⁽²²⁾ Zob. na przykład Narzędzia rozwoju w ramach Innovation Norway i Siva SF, 2012.

- (11) W sprawozdaniu z 2015 r. Siva SF, Innovation Norway i Norweska Rada ds. Badań Naukowych zaproponowały nowy program „Norsk Katapult”, stanowiący odpowiedź na zwiększoną potrzebę testowania, symulacji i wizualizacji technologii, komponentów, produktów, usług, procesów i rozwiązań ⁽²³⁾.
- (12) W białej księdze z 2017 r. ⁽²⁴⁾ rząd norweski zwrócił uwagę na znaczenie potencjału umożliwiającego testowanie przed inwestowaniem, ze szczególnym uwzględnieniem MSP ⁽²⁵⁾.
- (13) 20 grudnia 2016 r. parlament norweski przyjął rezolucję w sprawie rządowego projektu budżetu na 2017 r. ⁽²⁶⁾. W projekcie budżetu 2017 r. wezwano Siva SF do ustanowienia programu wsparcia inwestycji w obiekty pozwalające na przeprowadzanie testów i demonstracji oraz projektów współpracy ⁽²⁷⁾.
- (14) Pismem w sprawie przydziału zadań na 2017 r. Ministerstwo Działalności Gospodarczej i Rybołówstwa (zwane dalej „ministerstwem”) poleciło Siva SF ustanowienie programu pomocy wspierającego inwestycje w ośrodki Norsk Katapult, z których wspólnie korzystać może szereg przedsiębiorstw i w miarę możliwości podmiotów reprezentujących sektor badań i rozwoju, w celu promowania wspólnych projektów, które charakteryzują się wysokimi kosztami inwestycyjnymi ⁽²⁸⁾.
- (15) Siva SF („Siva”) ⁽²⁹⁾ oznacza Korporację Rozwoju Przemysłowego w Norwegii, założoną w 1968 r. i należącą do ministerstwa. Do głównych zadań Sivy należą ułatwianie wdrażania krajowej infrastruktury innowacji obejmującej inkubatory, ogrody biznesu, ośrodki Norsk Katapult, przedsiębiorstwa innowacyjne, ośrodki innowacji i nieruchomości przemysłowe ⁽³⁰⁾.

2.2. Główne cechy programu

- (16) Program wdrożono na podstawie art. 27 GBER jako pomoc inwestycyjną na budowę lub modernizację klastrów innowacyjnych oraz na podstawie art. 25 GBER jako pomoc na projekty badawczo-rozwojowe związane z eksperymentalnymi pracami rozwojowymi ⁽³¹⁾. Program jest finansowany z norweskiego budżetu państwa.
- (17) Na podstawie pisma w sprawie przydziału zadań na 2017 r. Siva przyjęła opis programu na potrzeby programu. W opisie programu odniesiono się w szczególności do celu programu, a także do zasad pomocy państwa, których zakresem jest objęty program.
- (18) W 2017 r. Siva opublikowała zaproszenie do udziału w programie ⁽³²⁾. W 2019 r. Siva ogłosiła dwa dodatkowe zaproszenia dotyczące wzmocnienia i rozbudowy ośrodków Norsk Katapult ⁽³³⁾. W ramach zaproszeń z 2019 r. ośrodki Norsk Katapult mogły ubiegać się o finansowanie na ukończenie i zakup nowego sprzętu do testów i sprzętu laboratoryjnego, a także związanych z tym niezbędnych dostosowań. Siva przyjęła również wytyczne dotyczące finansowania i audytu.
- (19) Po ogłoszeniu głównego zaproszenia w 2017 r. Siva otrzymała obszerne wnioski. Wnioskodawcy przyjęci do programu uzyskali status ośrodka Norsk Katapult i zawarli umowę główną z Sivą. Wnioskodawcy byli zobowiązani załączyć do wniosku plany inwestycyjne i budżety roczne ⁽³⁴⁾ o maksymalnej intensywności pomocy na poziomie 50 %. Przed przyznaniem pomocy Siva odbyła rozmowy inwestycyjne z wnioskodawcami i oceniła konieczność

⁽²³⁾ «NORSK KATAPULT», Forslag til program for å dekke økt behov for å teste, simulere og visualisere. 9 lutego 2015 r.

⁽²⁴⁾ Meld. St. nr. 27 (2016-2017). Industrien – grønnere, smartere og mer nyskapedem, marzec 2017 r. Streszczenie w języku angielskim: Bardziej ekologiczne, inteligentniejsze i bardziej innowacyjne organy zajmujące się przemysłem.

⁽²⁵⁾ Małe i średnie przedsiębiorstwa.

⁽²⁶⁾ Statsbudsjettet for 2017. Saldert budsjett for 2017 vedtatt i Stortinget høsten 2016. Zob. również Prop. 1 S (2016 – 2017). Proposisjon til Stortinget (forslag til stortingsvedtak). FOR BUDSJETTÅRET 2017.

⁽²⁷⁾ Rezolucja w sprawie budżetu na 2017 r., s. 128 i 193.

⁽²⁸⁾ Statsbudsjettet 2017 - Oppdragsbrev til Siva, s. 4 i 5. Urząd zauważa, że skierowane do Sivy pisma ministerstwa w sprawie przydziału zadań na lata 2018, 2019 i 2020 zawierały zasadniczo tych samych instruktorów w odniesieniu do ośrodków Norsk Katapult: Pismo w sprawie przydziału zadań na 2017 r., pismo w sprawie przydziału zadań na 2018 r., pismo w sprawie przydziału zadań na 2019 r. oraz pismo w sprawie przydziału zadań na 2020 r.

⁽²⁹⁾ SF lub Statsforetak oznacza przedsiębiorstwo państwowe, rodzaj przedsiębiorstwa w Norwegii. Przedsiębiorstwa SF w całości należą do rządu norweskiego, ale rząd posiada w takich przedsiębiorstwach nieograniczoną odpowiedzialność.

⁽³⁰⁾ Zob. siva.no/English oraz sekcja 2 statutu Sivy z 16 czerwca 2021 r. (statut).

⁽³¹⁾ Zob. przypisy 2 i 4, arkusze informacyjne o numerach referencyjnych GBER 38/2017/R&D&I i GBER 58/2020/R&D&I.

⁽³²⁾ Dokument nr 1420115.

⁽³³⁾ Dokumenty nr 1420117 i 1420111.

⁽³⁴⁾ Ponieważ program był finansowany w oparciu o budżet państwa, który uchwała się co roku, Siva zwróciła się również do poszczególnych ośrodków o przedstawienie budżetów rocznych wskazujących szczegółowe plany inwestycyjne.

nabycia nowego sprzętu na podstawie analizy aktualnie wykorzystywanego sprzętu i obiektów, a także zbadała rozwój strategiczny poszczególnych wnioskodawców. Siva zasiadała również w organach zarządzających ośrodkami Norsk Katapult w charakterze obserwatora, dzięki czemu dysponowała pełnym oglądem sytuacji w kwestiach dotyczących projektów.

3. Ośrodki Norsk Katapult

- (20) Celem programu i decyzji o przyznaniu pomocy indywidualnej było udzielenie wsparcia ośrodkom Norsk Katapult. Z informacji przekazanych przez władze norweskie wynika, że ośrodki Norsk Katapult zostały ustanowione na mocy ram umownych między Sivą, podmiotami wspierającymi i przedsiębiorstwami przemysłowymi lub organizacjami badawczymi („partnerzy główni”).
- (21) Zgodnie z umowami o finansowaniu zawartymi między Sivą a pięcioma ośrodkami Norsk Katapult podmioty wspierające pełnią funkcję łączników między Sivą a partnerami głównymi tworzącymi ośrodek. Zadaniem podmiotów wspierających było również pozyskiwanie klientów i upowszechnianie programu. Podmioty wspierające tworzy się jako spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, których właścicielami często są partnerzy główni.
- (22) Podmioty wspierające brały również udział w procesie zawierania między partnerami głównymi umów konsorcjum dotyczących ustanowienia ośrodków, a ponadto uczestniczyły w negocjacjach poświęconych zawieraniem z partnerami głównymi umowom inwestycyjnym dotyczącym potrzeb ośrodków związanych z ich bazą aktywów.
- (23) Władze norweskie wyjaśniły ponadto, że ośrodki Norsk Katapult prowadzą działalność głównie za pośrednictwem partnerów głównych poprzez udostępnianie swoich infrastruktur technologicznych osobom trzecim zgodnie z postanowieniami umów konsorcjum. Partnerzy główni opracowują również procedury ośrodka oraz jego zdolność organizacyjną i zakres świadczonych przez ośrodek usług, a także tworzą zespoły specjalistów branżowych na potrzeby projektów użytkowników ośrodka.

4. Beneficjenci

- (24) Jak wyjaśniły władze norweskie, decyzje o przyznaniu pomocy indywidualnej były skierowane do następujących ośrodków Norsk Katapult, w których skład wchodziły zarówno podmioty wspierające, jak i partnerzy główni.

4.1. Future Materials

- (25) Future Materials to krajowy ośrodek rozwoju i testowania oferujące obiekty do przeprowadzania testów, wiedzę fachową i dostęp do sieci na potrzeby opracowywania zrównoważonych materiałów zaawansowanych ⁽³⁵⁾.
- (26) Ośrodek oferuje dostęp do obiektów umożliwiających przeprowadzanie testów w obszarach takich jak technologie baterii, gospodarka o obiegu zamkniętym i recykling, tworzywa sztuczne i kompozyty, obróbka i przetwarzanie minerałów i metali oraz technologia substancji w proszku. Przedsiębiorstwa mogą opracowywać, testować, mierzyć oraz wytwarzać swoje produkty i materiały w skali laboratoryjnej lub w ramach przeprowadzanych na pełną skalę testów pilotażowych w środowisku przemysłowym. Ośrodek koncentruje się w szczególności na wyborze zrównoważonych materiałów, ich projektowaniu pod kątem ponownego użycia i recyklingu oraz postępowaniu z przemysłowymi strumieniami ubocznymi, aby ograniczyć ilość odpadów wysyłanych na składowiska.
- (27) W skład Future Materials wchodzi podmiot wspierający Future Materials AS ⁽³⁶⁾ oraz partnerzy główni Elkem AS, Norner AS, ReSiTec AS, Mechatronics Innovation Lab AS i Arendals Fossekompani AS.
- (28) Decyzja o wszczęciu postępowania obejmowała następujące decyzje o przyznaniu pomocy inwestycyjnej Future Materials przez Sivę ⁽³⁷⁾: pismo z 9 listopada 2018 r. odnoszące się do działań w 2018 r. ⁽³⁸⁾, kolejne pismo z 9 listopada 2018 r. odnoszące się do działań w 2019 r. ⁽³⁹⁾ i pismo z 24 lutego 2020 r. odnoszące się do działań w 2020 r. („pismo w sprawie przyznania pomocy Future Materials z 2020 r.”) ⁽⁴⁰⁾.

⁽³⁵⁾ Zob. strona internetowa zawierająca informacje o Future Materials.

⁽³⁶⁾ Udziałowcami Future Materials AS są Arendals Fossekompani ASA, Elkem ASA, Norner AS, ReSiTec AS i Uniwersytet w Agder.

⁽³⁷⁾ Zob. sekcje 3.2 i 6.6.1 decyzji o wszczęciu postępowania.

⁽³⁸⁾ Dokument nr 1191214.

⁽³⁹⁾ Dokument nr 1191216.

⁽⁴⁰⁾ Dokument nr 1191224.

4.2. *Manufacturing Technology*

- (29) Manufacturing Technology zapewnia infrastrukturę i wiedzę fachową przyczyniającą się do tego, aby przemysł produkcji towarów był bardziej ekologiczny, inteligentniejszy i bardziej innowacyjny, co z kolei wnosi wkład w obniżanie poziomu emisji przemysłowych. Ośrodek udostępnia obiekty do przeprowadzania testów – dostosowanych do indywidualnych potrzeb – zarówno na małą skalę, jak i na pełną skalę, a także do opracowywania dostosowanych do indywidualnych potrzeb prototypów produktów i procesów w obszarach takich jak projektowanie (np. produkcja, zrównoważony charakter), Przemysł 4.0, obróbka przyrostowa i łączenie przyrostowe, automatyczne formowanie wtryskowe i tworzenie zwojów włókien, formowanie i obróbka metali oraz zautomatyzowany i elastyczny montaż.
- (30) W skład Manufacturing Technology wchodzi podmiot wspierający ⁽⁴¹⁾ Manufacturing Technology Norwegian Catapult Centre AS ⁽⁴²⁾ oraz partnerzy główni NCE Manufacturing AS, SINTEF Manufacturing AS i Total.
- (31) Decyzja o wszczęciu postępowania obejmowała następujące decyzje o przyznaniu pomocy inwestycyjnej Manufacturing Technology przez Sivę ⁽⁴³⁾: pismo z 17 października 2018 r. odnoszące się do działań w 2018 r. ⁽⁴⁴⁾, kolejne pismo z 17 października 2018 r. odnoszące się do działań w 2019 r. ⁽⁴⁵⁾ oraz pismo z 26 lutego 2020 r. odnoszące się do działań w 2020 r. ⁽⁴⁶⁾.

4.3. *Sustainable Energy*

- (32) Sustainable Energy prowadzi działalność w głównych obszarach związanych z pływającymi elektrowniami wiatrowymi, zieloną żeglugą i systemami zielonej energii. Ośrodek udostępnia obiekty i komory do badań przeprowadzanych na pełną skalę na lądzie, na morzu i na statkach, umożliwiając tym samym przeprowadzanie symulacji na potrzeby rozwiązań w zakresie zrównoważonej energii. Ośrodek świadczy usługi takie jak przeprowadzanie testów na pełną skalę w rzeczywistych warunkach operacyjnych na lądzie (Energy House), na jednostkach pływających w różnych segmentach (oceaniczne jednostki pływające poruszające się z dużą prędkością i jednostki pełnomorskie) i w ramach różnych rodzajów systemów energetycznych.
- (33) W skład Sustainable Energy wchodzi podmiot wspierający Sustainable Energy AS ⁽⁴⁷⁾ oraz partnerzy główni Alltec Services AS, SEAM AS, Unitech Offshore AS, The Switch Marine Drives Norway AS, Future Energy Solutions AS, Alma Clean Power AS, SINTEF Ocean AS i Testbygg AS.
- (34) Decyzja o wszczęciu postępowania obejmowała następujące decyzje o przyznaniu pomocy inwestycyjnej Sustainable Energy przez Sivę ⁽⁴⁸⁾: pismo z 27 czerwca 2019 r. odnoszące się do działań w 2019 r. ⁽⁴⁹⁾ oraz pismo z 26 lutego 2020 r. odnoszące się do działań w 2020 r. ⁽⁵⁰⁾.

4.4. *Ocean Innovation*

- (35) Ocean Innovation rozbudowuje i udostępnia wiedzę fachową i infrastrukturę w celu przyspieszenia wzrostu i zrównoważonego rozwoju gałęzi przemysłu morskiego. Działalność ośrodka skupia się na trzech głównych obszarach: akwakulturze, technologii podmorskiej i obróbce przyrostowej postrzeganej jako technologia prorozwojowa w przemyśle oceanicznym. Ośrodek umożliwia korzystanie z infrastruktury do przeprowadzania testów, w której skład wchodzi zarówno małe laboratoria, jak i obiekty do przeprowadzania testów w dziedzinie akwakultury na bardzo niewielką i pełną skalę. Są one szczególnie przydatne dla podwykonawców podmiotów w sektorze ropy naftowej i gazu ziemnego, którzy dostosowują je z myślą o dostarczaniu rozwiązań podmiotom działającym w innych branżach powiązanych z przemysłem oceanicznym. Wspomniane obiekty mają również istotne znaczenie dla opracowywania skuteczniejszych metod kontrolowania wszy łososiowej i ograniczania skali zakwitu planktonu.

⁽⁴¹⁾ W latach 2018–2020 SINTEF Manufacturing AS pełnił funkcję organizacji wspierającej ośrodek Norsk Katapult. W styczniu 2021 r. utworzono Manufacturing Technology Norwegian Catapult Centre AS będący odrębną osobą prawną.

⁽⁴²⁾ Udziałowcami Manufacturing Technology AS są SINTEF Manufacturing AS, NCE Manufacturing i Total.

⁽⁴³⁾ Zob. sekcje 3.3 i 6.6.2 decyzji o wszczęciu postępowania.

⁽⁴⁴⁾ Dokument nr 1191218.

⁽⁴⁵⁾ Dokument nr 1191220.

⁽⁴⁶⁾ Dokument nr 1191222.

⁽⁴⁷⁾ Udziałowcami Sustainable Energy AS są Haugland Kraft AS, NCE Maritime CleanTech, Vestlandets Innovasjonsselskap, Unitech Energy Group AS, The Switch Marine Drives Norway AS, NORCE Norwegian Research Centre i Norwegian Marine & Energy Complex.

⁽⁴⁸⁾ Zob. sekcje 3.4 i 6.6.3 decyzji o wszczęciu postępowania.

⁽⁴⁹⁾ Dokument nr 1191228.

⁽⁵⁰⁾ Dokument nr 1191230.

- (36) W skład Ocean Innovation wchodzi podmiot wspierający Ocean Innovation AS ⁽⁵¹⁾ oraz partnerzy główni Marineholmen RASlab AS, Additech AS i Aquacloud AS.
- (37) Decyzja o wszczęciu postępowania obejmowała następujące decyzje o przyznaniu pomocy inwestycyjnej Ocean Innovation przez Sivę ⁽⁵²⁾: pismo z 3 czerwca 2019 r. odnoszące się do działań w 2019 r. ⁽⁵³⁾.

4.5. **Digicat**

- (38) Celem Digicat jest zmniejszenie rosnącej luki w tempie wprowadzania innowacji między najważniejszymi przedsiębiorstwami a mniejszymi podwykonawcami w segmencie MŚP przemysłu morskiego. Digicat oferuje możliwość skorzystania z obiektów do przeprowadzania testów, wiedzy fachowej i sieci do tworzenia wirtualnych prototypów i opracowywania cyfrowych bliźniaków dla przedstawicieli wszystkich branż we wszystkich sektorach. Dzięki usługom świadczonym przez ośrodek małe i duże podmioty mogą testować i zatwierdzać pomysły, koncepcje i narzędzia szybciej, efektywniej i przy narażeniu na mniejsze ryzyko niż miałyby to miejsce w przypadku testów przeprowadzanych w świecie fizycznym.
- (39) W skład Digicat wchodzi podmiot wspierający ÅKP AS ⁽⁵⁴⁾ oraz partnerzy główni OSC AS, NTNU, SINTEF Narvik AS and SINTEF Ocean AS, Smart Construction Cluster, Ulstein Group AS, Kongsberg Maritime AS, Ocean Visionering AS, ÅKP Blue Innovation Arena AS i Invig AS.
- (40) Decyzja o wszczęciu postępowania obejmowała następujące decyzje o przyznaniu pomocy inwestycyjnej Digicat przez Sivę ⁽⁵⁵⁾: pismo z 3 czerwca 2019 r. odnoszące się do działań w 2019 r. ⁽⁵⁶⁾ oraz pismo z 26 lutego 2020 r. odnoszące się do działań w 2020 r. ⁽⁵⁷⁾.

5. **Powody wszczęcia formalnego postępowania wyjaśniającego**

- (41) W decyzji o wszczęciu postępowania Urząd wstępnie uznał, że decyzje o przyznaniu pomocy indywidualnej stanowiły pomoc państwa zgodnie z definicją przedstawioną w art. 61 ust. 1 Porozumienia EOG.
- (42) Zgodnie z art. 27 ust. 5 GBER pomoc inwestycyjną można przyznać na utworzenie lub modernizację klastrów innowacyjnych. Koszty kwalifikowalne określono jako koszty inwestycji w rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne i prawne.
- (43) Urząd zgłosił swoje zastrzeżenia dotyczące decyzji o przyznaniu pomocy jako pomocy inwestycyjnej na rzeczowe aktywa trwałe zgodnie z art. 27 ust. 5 GBER. Urząd ustalił wstępnie, że wspomnianej pomocy inwestycyjnej udzielono – z wyjątkiem niektórych inwestycji realizowanych przez Manufacturing Technology – wyłącznie w odniesieniu do rzeczowych aktywów trwałych niebędących własnością beneficjentów ⁽⁵⁸⁾. Na podstawie dostępnych mu wówczas informacji Urząd stwierdził, że beneficjenci byli podmiotami wspierającymi ośrodki Norsk Katapult.
- (44) Urząd ustalił ponadto, że w przypadkach, w których rzeczowe aktywa trwałe nie były własnością beneficjentów, kosztami uznawanymi przez władze norweskie za kwalifikowalne zgodnie z art. 27 ust. 5 GBER były koszty leasingu aktywów. Urząd wstępnie uznał, że leasingobiorcy nie byli zobowiązani do zakupu wspomnianych aktywów będących przedmiotem leasingu.
- (45) Dlatego też Urząd wstępnie stwierdził, że pomoc – zakwalifikowana przez władze norweskie jako pomoc inwestycyjna – została przyznana w odniesieniu do kosztów niebędących kosztami kwalifikowalnymi zgodnie z art. 27 ust. 5 GBER. Ponadto Urząd wstępnie uznał, że takie decyzje o przyznaniu pomocy nie spełniałyby warunków otrzymania pomocy operacyjnej na podstawie art. 27 ust. 7–9 GBER.

⁽⁵¹⁾ Udziałowcami Ocean Innovation AS są GCE Ocean Technology, Vestlandets Innovasjonsselskap, NCE Seafood Innovation Cluster, Additech i Marineholmen Raslab AS.

⁽⁵²⁾ Zob. sekcje 3.5 i 6.6.4 decyzji o wszczęciu postępowania.

⁽⁵³⁾ Dokument nr 1191212.

⁽⁵⁴⁾ ÅKP AS jest współwłasnością organów publicznych i przedstawicieli przemysłu, przy czym jego największymi udziałowcami są Siva i gmina Ålesund.

⁽⁵⁵⁾ Zob. sekcje 3.6 i 6.6.5 decyzji o wszczęciu postępowania.

⁽⁵⁶⁾ Dokument nr 1191228.

⁽⁵⁷⁾ Dokument nr 1191230.

⁽⁵⁸⁾ Pkt 49 decyzji o wszczęciu postępowania.

- (46) W odniesieniu do pisma w sprawie przyznania pomocy Future Materials z 2020 r. nie było jasne, czy powiązany wniosek o przyznanie pomocy z dnia 20 grudnia 2019 r. dotyczył jednego projektu/działania czy kilku projektów/działań. Wydawało się, że część kosztów przewidzianych w budżecie została poniesiona przed złożeniem wniosku. Oznaczałoby to, że pomoc przyznana w odniesieniu do projektu/działania, którego dotyczą te koszty, nie wywołuje efektu zachęty w rozumieniu art. 6 ust. 2 GBER (zob. sekcja 6.4 decyzji o wszczęciu postępowania).
- (47) W związku z tym Urząd wstępnie uznał, że pomoc inwestycyjna przyznana na mocy decyzji o przyznaniu pomocy indywidualnej nie była zgodna z GBER i stanowiła pomoc niezgodną z prawem.
- (48) Urząd miał również wątpliwości, czy pomoc jest zgodna z funkcjonowaniem Porozumienia EOG.
- (49) Po pierwsze, Urząd miał wątpliwości, czy pomoc można uznać za zgodną z rynkiem wewnętrznym na podstawie wytycznych w sprawie pomocy państwa na działalność badawczą, rozwojową i innowacyjną („wytyczne BRI”) ⁽⁵⁹⁾. W odniesieniu do pomocy na tworzenie lub modernizację klastrów innowacyjnych koszty kwalifikowalne są zdefiniowane w tych wytycznych jako koszty inwestycji w rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne i prawne. Opierając się na podobnym rozumowaniu w odniesieniu do art. 27 ust. 5 GBER, Urząd wstępnie stwierdził, że pomoc nie spełniała warunków określonych w wytycznych BRI.
- (50) Jeżeli chodzi o bezpośrednie uznanie pomocy za zgodną z rynkiem wewnętrznym na podstawie art. 61 ust. 3 lit. c) Porozumienia EOG, Urząd zidentyfikował szereg czynników budzących wątpliwości co do zgodności pomocy z rynkiem wewnętrznym. Zgodnie z decyzją o wszczęciu postępowania czynniki te obejmują w szczególności kwestię, czy pomoc była odpowiednia i proporcjonalna. Co więcej, Urząd uznał, że należy ustalić rzeczywisty efekt zachęty w odniesieniu do pomocy inwestycyjnej przyznanej na mocy pisma w sprawie przyznania pomocy Future Materials z 2020 r.

6. Uwagi władz norweskich

6.1. Zgodność z GBER

Pomoc inwestycyjna zgodnie z art. 27 ust. 5 GBER

- (51) Władze norweskie wyjaśniły, że program miał na celu wspieranie ośrodków Norsk Katapult obejmujących podmioty wspierające i partnerów głównych (zob. również sekcja 3 powyżej). W związku z tym pomoc w ramach decyzji o przyznaniu pomocy indywidualnej została udzielona w związku z inwestycjami realizowanymi przez podmioty wspierające albo partnerów głównych na potrzeby ośrodków.
- (52) Władze norweskie wyjaśniły ponadto, że przedmiotowa pomoc inwestycyjna została wdrożona w ramach następujących trzech scenariuszy:

Scenariusz 1: zakup składnika aktywów przez podmiot wspierający

Inwestycja jest dokonywana przez podmiot wspierający poprzez zakup składnika aktywów na rzecz ośrodka Norsk Katapult.

Scenariusz 2: zakup składnika aktywów przez partnera głównego

Inwestycja jest dokonywana przez partnera głównego poprzez zakup składnika aktywów na rzecz ośrodka Norsk Katapult. Składnik aktywów pozostaje własnością partnera głównego, lecz zostaje przekazany do użytku ośrodka.

Scenariusz 3: Istniejący składnik aktywów partnera głównego

W ramach tego scenariusza partner główny pozostaje właścicielem istniejącego składnika aktywów, który przekazuje ośrodkowi Norsk Katapult. Pomoc inwestycyjna zostaje przyznana wyłącznie w celu modernizacji składnika aktywów w taki sposób, aby nadawał się on do użytku przez ośrodek.

⁽⁵⁹⁾ Decyzja Urzędu nr 271/14/COL z dnia 9 lipca 2014 r. zmieniająca po raz dziewięćdziesiąty siódmy zasady proceduralne i merytoryczne w dziedzinie pomocy państwa przez przyjęcie nowych wytycznych dotyczących działalności badawczej, rozwojowej i innowacyjnej [2015/1359], opublikowana w Dz.U. L 209 z 6.8.2015, s. 17, oraz w Suplemencie EOG nr 44 z 6.8.2015, s. 1, pkt 14. Wytyczne te zmieniono decyzją Urzędu nr: 090/20/COL z dnia 15 lipca 2020 r., opublikowaną w Dz.U. L 359 z 29.10.2020, s. 6, oraz w Suplemencie EOG nr 68 z 29.10.2020, s. 4.

- (53) Zarówno w scenariuszu 2, jak i 3, odpowiednie umowy konsorcjum zawierają wymóg, aby aktywa (w tym wkład rzeczowy) pozostały w ośrodku Norsk Katapult i nie mogły zostać z niego wycofane bez zgody Sivy⁽⁶⁰⁾. Jak potwierdziły władze norweskie, wszystkie takie aktywa pozostają w odpowiednich ośrodkach i nie zostały z nich wycofane.
- (54) Beneficjenci mogą wnieść równowartość pomocy inwestycyjnej w formie finansowania pieniężnego lub wkładu niepieniężnego (sprzęt i powiązane godziny pracy⁽⁶¹⁾). Wycenę wkładów niepieniężnych przeprowadza się zgodnie z wytycznymi Sivy dotyczącymi audytu, które również zostały przedłożone Urzędowi. Wyceny aktywów może dokonać upoważniony rzeczoznawca albo właściwy dostawca. Alternatywnie zamortyzowaną wartość sprzętu można ustalić na podstawie poprzednich rocznych sprawozdań finansowych partnerów głównych.
- (55) Oprócz sprzętu zakupionego lub zmodernizowanego przy wsparciu Sivy partnerzy główni udostępniili inne aktywa na rzecz użytkowników ośrodków, co spowodowało znaczny wzrost wartości dostępnej bazy aktywów. W odniesieniu do takiego sprzętu Siva nie przyznała pomocy partnerom głównym.
- (56) Podsumowując, władze norweskie uważają, że pomoc inwestycyjna przyznana na mocy decyzji o przyznaniu pomocy indywidualnej jest zgodna z art. 27 ust. 5 ogólnego GBER.

Pismo w sprawie przyznania pomocy Future Materials z 2020 r. a zgodność z art. 6 ust. 2 GBER

- (57) W odniesieniu do pisma w sprawie przyznania pomocy Future Materials z 2020 r. władze norweskie nie uważają, że przed złożeniem wniosku o przyznanie pomocy poniesiono jakiegokolwiek koszty.
- (58) Pismo w sprawie przyznania pomocy Future Materials z 2020 r. odnosi się do rozszerzenia głównego obszaru centrum o infrastrukturę technologii akumulatorów. Inwestycje, na które Future Materials po raz pierwszy ubiegało się o finansowanie przez Sivę w 2019 r., dotyczą Norner AS, jednego z partnerów głównych centrum od 2019 r. Future Materials złożyło wniosek o pomoc w odniesieniu do inwestycji realizowanych przez Norner AS na rzecz centrum początkowo w dniu 29 marca 2019 r. i ponownie w dniu 20 grudnia 2019 r.⁽⁶²⁾. Konieczność ponownego ubiegania się o tę pomoc wynikała z powodów administracyjnych związanych z programem⁽⁶³⁾. Przedmiotowe koszty poniesiono w kwartałach II–IV 2019 r. W związku z tym prace nie rozpoczęły się przed złożeniem wniosku o przyznanie pomocy.

6.2. Ocena zgodności na podstawie wytycznych BRI oraz Porozumienia EOG

- (59) Władze norweskie uważają, że decyzje o przyznaniu pomocy indywidualnej można uznać za zgodne z art. 61 ust. 3 lit. c) Porozumienia EOG w związku z wytycznymi BRI.

Ułatwianie działalności gospodarczej, rynki, na które pomoc wywiera wpływ, oraz efekt zachęty

- (60) Według władz norweskich decyzje o przyznaniu pomocy ułatwiły prowadzenie działalności gospodarczej przez ośrodki Norsk Katapult i mają pozytywny wpływ na działalność gospodarczą użytkowników. Pięć ośrodków Norsk Katapult oferuje dostęp do obiektów w odpowiednich obszarach, które stanowią jednocześnie rynki, na które pomoc wywiera wpływ.
- (61) Ośrodki Norsk Katapult są tworzone jako połączenie nowych i istniejących aktywów dostosowanych do potrzeb ośrodków i udostępnianych osobom trzecim (zob. również sekcja 6.1 powyżej). Inwestycje te i otwarty dostęp do obiektów partnerów głównych nie byłyby możliwe bez pomocy. Decyzje o przyznaniu pomocy wywołują zatem efekt zachęty.

⁽⁶⁰⁾ Jak wyjaśniły władze norweskie, w latach 2017–2020 wykorzystanie aktywów zostało uregulowane w umowach inwestycyjnych i o współpracy w ośrodkach Norsk Katapult w oparciu o te same zasady.

⁽⁶¹⁾ Ograniczone do godzin pracy potrzebnych do ustawienia sprzętu w ośrodku.

⁽⁶²⁾ Jak wyjaśniły władze norweskie, Siva postanowiła ogłosić w 2019 r. dwa dodatkowe zaproszenia dotyczące wzmocnienia i rozbudowy ośrodków Norsk Katapult, aby umożliwić ubieganie się o finansowanie również innym ośrodkom.

⁽⁶³⁾ Władze norweskie zauważają, że jedna z pozycji w budżecie na pomoc na 2019 r. dotyczy również inwestycji innego partnera głównego w 2019 r. Future Materials złożyło jednak wniosek o przyznanie pomocy na tę pozycję już w 2018 r.

Pozytywne skutki

- (62) Według władz norweskich szybki rozwój technologiczny stanowi wyzwanie pod względem istniejącej wiedzy fachowej, procesów produkcji, modeli biznesowych, a ostatecznie produktów i usług. Opierając się na licznych przykładach, władze norweskie uważają, że pomoc umożliwiła przedsiębiorstwom, w szczególności MŚP, otwarty i łatwy dostęp do sprzętu i wiedzy fachowej na potrzeby testowania, wizualizowania i przeprowadzania symulacji ich pomysłów i produktów.

Ograniczone negatywne skutki

- (63) Władze norweskie uważają, że decyzje o przyznaniu pomocy umożliwiły rozwiązanie problemów związanych z koordynacją w sposób racjonalny pod względem kosztów poprzez połączenie nowych i istniejących aktywów. Aktywne zaangażowanie partnerów głównych ułatwia wymianę wiedzy fachowej i kompetencji w ośrodkach. Decyzje o przyznaniu pomocy są również zgodne z zasadami dotyczącymi intensywności pomocy określonymi w wytycznych BRI. Podsumowując, władze norweskie twierdzą, że pozytywne skutki decyzji o przyznaniu pomocy indywidualnej przewyższają ich potencjalny negatywny wpływ na konkurencję i wymianę handlową, który w każdym razie jest ograniczony.

II. OCENA**7. Istnienie pomocy państwa**

- (64) Art. 61 ust. 1 Porozumienia EOG stanowi, co następuje: „Z zastrzeżeniem innych postanowień niniejszego Porozumienia, wszelka pomoc przyznawana przez państwa członkowskie WE, państwa EFTA lub przy użyciu zasobów państwowych w jakiegokolwiek formie, która zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji poprzez sprzyjanie niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów, jest niezgodna z funkcjonowaniem niniejszego Porozumienia w zakresie, w jakim wpływa na handel między Umawiającymi się Stronami”.
- (65) Aby dany środek uznać za pomoc w rozumieniu powyższego postanowienia, muszą zatem być spełnione łącznie następujące warunki: (i) środek musi być przyznany przez państwo lub przy użyciu zasobów państwowych; (ii) środek musi przynosić korzyść przedsiębiorstwu; (iii) środek musi sprzyjać niektórym przedsiębiorstwom (selektywność); oraz (iv) środek musi grozić zakłóceniem konkurencji i wpływać na wymianę handlową.
- (66) W decyzji o wszczęciu postępowania Urząd uznał program i decyzje o przyznaniu pomocy indywidualnej za pomoc państwa w rozumieniu art. 61 ust. 1 Porozumienia EOG. W uwagach do decyzji o wszczęciu postępowania władze norweskie nie sprzeciwiły się zakwalifikowaniu programu ani decyzji o przyznaniu pomocy indywidualnej jako pomocy państwa. Urząd nie dysponuje żadnymi informacjami sugerującymi, jakoby program lub decyzje o przyznaniu pomocy indywidualnej nie stanowiły pomocy państwa.
- (67) Urząd przypomina, że decyzje o przyznaniu pomocy indywidualnej przewidują dotacje bezpośrednie, które są finansowane z budżetu państwa oraz zarządzane i przyznawane przez przedsiębiorstwo państwowe, które zostało w tym celu wyznaczone przez państwo. Ponadto decyzje o przyznaniu pomocy indywidualnej faworyzują beneficjentów, którzy prowadzą działalność gospodarczą w różnych sektorach gospodarki otwartych na konkurencję i mających wpływ na handel wewnątrz EOG.
- (68) W tym kontekście Urząd nie ma powodów, aby odstąpić od swojego pierwotnego wniosku zawartego w decyzji o wszczęciu postępowania, i uważa, że decyzje o przyznaniu pomocy indywidualnej stanowią pomoc państwa w rozumieniu art. 61 ust. 1 Porozumienia EOG.

8. Program pomocy lub pomoc indywidualna oraz zgodność pomocy z prawem

- (69) Decyzje o przyznaniu pomocy indywidualnej wydano na podstawie środka wdrożonego przez władze norweskie jako program pomocy. Urząd zgodził się z tą oceną w decyzji o wszczęciu postępowania ⁽⁶⁴⁾. Urząd nie ma powodów, aby odejść od tej oceny.
- (70) Zgodnie z częścią II art. 1 lit. e) protokołu 3 „pomoc indywidualna” oznacza pomoc, która nie jest przyznawana na podstawie programu pomocy, oraz pomoc podlegającą obowiązkowi zgłoszenia, przyznawaną na podstawie programu pomocy.

⁽⁶⁴⁾ Program pomocy zdefiniowany w części II art. 1 lit. d) protokołu 3. Pkt 58 decyzji o wszczęciu postępowania.

- (71) W decyzji o wszczęciu postępowania zakwestionowano zgodność decyzji o przyznaniu pomocy indywidualnej z niektórymi warunkami określonymi w rozdziałach I i III GBER ⁽⁶⁵⁾. Jak wyjaśniono bardziej szczegółowo w decyzji o wszczęciu postępowania ⁽⁶⁶⁾, zgodnie z art. 3 GBER środek pomocy jest zgodny z funkcjonowaniem Porozumienia EOG i wyłączony z wymogu zgłoszenia na podstawie części I art. 1 ust. 3 protokołu 3, pod warunkiem, że środek ten spełnia warunki określone w rozdziale I, a także szczególne warunki dotyczące danej kategorii pomocy ustanowione w rozdziale III GBER.
- (72) Zgodnie z częścią II art. 1 lit. f) protokołu 3 „pomoc niezgodna z prawem” oznacza nową pomoc wprowadzoną w życie z naruszeniem części I art. 1 ust. 3. W części II art. 1 lit. c) protokołu 3 definiuje się „nową pomoc” jako programy pomocowe i pomoc indywidualną, która nie jest pomocą istniejącą, włącznie ze zmianami istniejącej pomocy. Wydaje się, że żaden z warunków koniecznych do stwierdzenia istniejącej pomocy ⁽⁶⁷⁾ nie został spełniony, ani też władze norweskie nie wykazały, by taki warunek został spełniony. W związku z tym niespełnienie warunków określonych w GBER prowadzi do wniosku, że decyzje o przyznaniu pomocy indywidualnej stanowią pomoc niezgodną z prawem ⁽⁶⁸⁾.
- (73) W świetle zakresu decyzji o wszczęciu postępowania Urząd przystępuje do oceny, czy pomoc inwestycyjna przyznana na mocy decyzji o przyznaniu pomocy indywidualnej jest zgodna z art. 27 ust. 5 GBER. W odniesieniu do pisma w sprawie przyznania pomocy Future Materials z 2020 r. Urząd oceni również, czy pomoc inwestycyjna jest zgodna z art. 6 ust. 2 GBER.

9. Zgodność decyzji o przyznaniu pomocy indywidualnej z GBER

9.1. Art. 27 ust. 5 GBER (pomoc inwestycyjna)

9.1.1. Wprowadzenie

- (74) Urząd rozumiał początkowo sytuację w ten sposób, że pomoc inwestycyjna została przyznana w odniesieniu do aktywów niebędących własnością beneficjentów, tj. podmiotów wspierających, oraz że niektóre z finansowanych aktywów były leasingowane bez obowiązku zakupu ⁽⁶⁹⁾. Urząd wstępnie stwierdził zatem, że w odniesieniu do kosztów niekwalifikujących się do pomocy inwestycyjnej pomoc przyznano zgodnie z art. 27 ust. 5 GBER ⁽⁷⁰⁾.
- (75) W świetle uwag przedstawionych przez władze norweskie Urząd uważa, że w pierwszej kolejności konieczne jest zbadanie kręgu beneficjentów decyzji o przyznaniu pomocy indywidualnej. Następnie Urząd ocenia, czy decyzje o przyznaniu pomocy indywidualnej są zgodne z art. 27 ust. 5 GBER. Zgodnie z art. 27 ust. 5 GBER pomoc inwestycyjną można przyznać na utworzenie lub modernizację klastrów innowacyjnych. Koszty kwalifikowalne określono jako koszty inwestycji w rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne i prawne.

9.1.2. Beneficjenci decyzji o przyznaniu pomocy indywidualnej

- (76) Jak wyjaśniły władze norweskie, zasady programu, na podstawie których wydano decyzje o przyznaniu pomocy indywidualnej, miały na celu utworzenie ośrodków Norsk Katapult (zob. również sekcje 2 i 3). W związku z tym pomoc inwestycyjna na mocy decyzji o przyznaniu pomocy indywidualnej została przyznana ośrodkom Norsk Katapult, a nie wyłącznie podmiotom wspierającym.
- (77) Władze norweskie wyjaśniły, że ośrodki Norsk Katapult obejmują podmioty wspierające i partnerów głównych. Prawa i obowiązki podmiotów wspierających i partnerów głównych w fazie tworzenia ośrodków Norsk Katapult, inwestowania w nie i zarządzania nimi określono w umowach głównych z Sivą dotyczących finansowania przez państwo, umowach inwestycyjnych i umowach konsorcjum. Władze norweskie przedłożyły Urzędowi również te umowy.

⁽⁶⁵⁾ Sekcja 6.6 decyzji o wszczęciu postępowania.

⁽⁶⁶⁾ Pkt 60 decyzji o wszczęciu postępowania.

⁽⁶⁷⁾ Część II art. 1 lit. b) protokołu 3.

⁽⁶⁸⁾ Sekcja 6.7 decyzji o wszczęciu postępowania. Zob. na przykład wyrok Sądu z dnia 9 września 2020 r., Kerkosand/Komisja, T-745/17, EU:T:2020:400, pkt 40 i przytoczone tam orzecznictwo.

⁽⁶⁹⁾ Zob. sekcje 3, 6.2 i 6.6 decyzji o wszczęciu postępowania.

⁽⁷⁰⁾ Zob. pkt 71 decyzji o wszczęciu postępowania.

- (78) Na podstawie tych wyjaśnień i dowodów przedstawionych po przyjęciu decyzji o wszczęciu postępowania Urząd zgadza się z władzami norweskimi, że program i decyzje o przyznaniu pomocy indywidualnej miały na celu zapewnienie pomocy inwestycyjnej ośrodkom Norsk Katapult, obejmującym podmioty wspierające i partnerów głównych. Decyzje o przyznaniu pomocy nie miały ograniczać się wyłącznie do podmiotów wspierających.
- (79) Na mocy umów głównych z Sivą i umów konsorcjum ośrodki Norsk Katapult powstały i działały w ramach wspólnych starań podmiotów wspierających i partnerów głównych, przy umownym podziale zadań między tymi podmiotami.
- (80) Zgodnie z umowami głównymi z Sivą pomoc inwestycyjna miała na celu realizację i rozwój ośrodków Norsk Katapult. W umowach tych uznano struktury organizacyjne i funkcjonowanie ośrodków obejmujących różne podmioty (tj. podmioty wspierające i partnerów głównych).
- (81) To samo można wywnioskować z treści pism Sivy o przyznaniu pomocy, stanowiących decyzje o przyznaniu pomocy indywidualnej, w ramach których podmioty wspierające działają w imieniu ośrodków.
- (82) Inwestycje finansowane przez Sivę wyszczególniono w planach inwestycyjnych i budżetach. Jako obserwator w organach zarządzających ośrodkami Norsk Katapult (zob. motyw 19) Siva dysponowała pełnymi informacjami na temat struktury, zasad działania i indywidualnych decyzji inwestycyjnych ośrodków Norsk Katapult.
- (83) Urząd stwierdza, że na mocy decyzji o przyznaniu pomocy indywidualnej beneficjentami pomocy inwestycyjnej były ośrodki Norsk Katapult, reprezentowane przez podmioty wspierające oraz obejmujące podmioty wspierające i partnerów głównych.

9.1.3. Zgodność z art. 27 ust. 5 GBER

- (84) W decyzji o wszczęciu postępowania Urząd zakwestionował, czy Siva przyznała pomoc inwestycyjną w odniesieniu do aktywów niebędących własnością beneficjentów.
- (85) Jak stwierdził jednak Urząd w poprzedniej sekcji, pomoc inwestycyjną na mocy decyzji o przyznaniu pomocy indywidualnej przyznano ośrodkom Norsk Katapult, obejmującym podmioty wspierające i partnerów głównych.
- (86) Urząd odsyła do sekcji 6.1, w której opisano bardziej szczegółowo wdrażanie pomocy inwestycyjnej przyznanej na mocy decyzji o przyznaniu pomocy indywidualnej. Dowody przedstawione przez władze norweskie wskazują, że aktywa objęte pomocą zostały nabyte przez podmioty wspierające albo partnerów głównych odpowiednich ośrodków Norsk Katapult i były ich własnością.
- (87) Władze norweskie potwierdziły, że przedmiotowa pomoc inwestycyjna nie została przyznana żadnej innej stronie niż podmioty wspierające i partnerzy główni oraz że nie przyznano żadnej pomocy na leasing aktywów bez obowiązku zakupu. Ponadto finansowanie przez Sivę nie zostało przyznane jako wypłata rekompensaty na rzecz partnera głównego za przekazanie składnika aktywów ośrodkom Norsk Katapult. Urząd również nie dysponuje informacjami wskazującymi na takie możliwości.
- (88) Urząd uważa zatem, że jego początkowe obawy wyrażone w sekcji 6.2 decyzji o wszczęciu postępowania zostały wyeliminowane, ponieważ pomoc inwestycyjną przyznano w odniesieniu do aktywów nabytych przez podmioty wspierające i partnerów głównych na rzecz ośrodków Norsk Katapult. W związku z tym Urząd stwierdza, że przedmiotowa pomoc została przyznana w odniesieniu do kosztów kwalifikujących się do pomocy inwestycyjnej zgodnie z art. 27 ust. 5 GBER.

9.2. Art. 27 ust. 7–9 GBER (Pomoc operacyjna – sekcja 6.3 decyzji o wszczęciu postępowania)

- (89) W sekcji 6.2 decyzji o wszczęciu postępowania Urząd wstępnie uznał, że pomoc inwestycyjna przyznana na mocy decyzji o przyznaniu pomocy indywidualnej nie była zgodna z art. 27 ust. 5 GBER. W związku z tym w sekcji 6.3 decyzji o wszczęciu postępowania Urząd uznał za stosowne zbadanie, czy pomoc ta spełniała warunki pomocy operacyjnej określone w art. 27 ust. 7–9 GBER.

- (90) Jak stwierdził Urząd w sekcji 9.1.3 niniejszej decyzji, przedmiotowa pomoc stanowi pomoc inwestycyjną zgodną z art. 27 ust. 5 GBER. W związku z tym ocena, czy ta sama pomoc stanowi pomoc operacyjną zgodnie z art. 27 ust. 7–9 GBER, nie jest już potrzebna.

9.3. **Art. 6 ust. 2 GBER (pismo w sprawie przyznania pomocy Future Materials z 2020 r.)**

- (91) Zgodnie z art. 6 ust. 2 GBER „[u]znaje się, że pomoc wywołuje efekt zachęty, jeżeli beneficjent złożył do danego państwa członkowskiego pisemny wniosek o przyznanie pomocy przed rozpoczęciem prac nad projektem lub rozpoczęciem działalności”.
- (92) Zgodnie z art. 2 pkt 23 GBER „»rozpoczęcie prac« oznacza rozpoczęcie robót budowlanych związanych z inwestycją lub pierwsze prawnie wiążące zobowiązanie do zamówienia urządzeń lub inne zobowiązanie, które sprawia, że inwestycja staje się nieodwracalna, zależnie od tego, co nastąpi najpierw. Zakupu gruntów ani prac przygotowawczych, takich jak uzyskanie zezwoleń i przeprowadzenie studiów wykonalności, nie uznaje się za rozpoczęcie prac. [...]”.
- (93) W decyzji o wszczęciu postępowania (sekcja 6.4) Urząd uznał, że nie jest jasne, czy pomoc inwestycyjna przyznana na mocy pisma w sprawie przyznania pomocy Future Materials z 2020 r. dotyczyła kosztów poniesionych przed złożeniem wniosku o przyznanie pomocy z dnia 20 grudnia 2019 r. W szczególności wydaje się, że budżet związany z wnioskiem o przyznanie pomocy z dnia 20 grudnia 2019 r. obejmował koszty poniesione w ostatnich trzech kwartałach 2019 r. (II kw., III kw. i IV kw.).
- (94) Po przyjęciu decyzji o wszczęciu postępowania władze norweskie przedstawiły dodatkowe wyjaśnienia i dowody dotyczące tej pomocy.
- (95) Jak wyjaśniły władze norweskie, przedmiotowe inwestycje dotyczą rozszerzenia głównego obszaru centrum o infrastrukturę technologii akumulatorów (zob. motyw 58).
- (96) Z przedstawionych dowodów wynika, że inwestycje, na które Future Materials po raz pierwszy ubiegało się o pomoc w 2019 r., dotyczą Norner AS, partnera głównego ośrodka Norsk Katapult od 2019 r. Future Materials złożyło wnioski o pomoc w odniesieniu do tych inwestycji Norner AS na rzecz ośrodka początkowo w dniu 29 marca 2019 r. i ponownie w dniu 20 grudnia 2019 r. z powodów administracyjnych niezwiązanych z ośrodkiem Norsk Katapult i Norner AS (zob. motyw 58). Przedmiotowe koszty poniesiono w kwartałach II–IV 2019 r.
- (97) W związku z tym, zgodnie z informacjami przedłożonymi przez władze norweskie, koszty Norner AS objęte pismem w sprawie przyznania pomocy Future Materials z 2020 r. poniesiono po złożeniu wniosku o pomoc w dniu 29 marca 2019 r. Konieczność ponownego ubiegania się o pomoc z przyczyn niezależnych od Future Materials nie zmienia faktu, że odnośne koszty poniesiono po raz pierwszy po dniu 29 marca 2019 r. W związku z tym Urząd uważa, że Future Materials złożyło wniosek o przyznanie pomocy przed rozpoczęciem prac, zgodnie z art. 6 ust. 2 GBER.
- (98) Urząd zauważa także, że jedna z pozycji w budżecie na pomoc na 2019 r. dotyczy inwestycji w 2019 r. innego partnera głównego niż Norner AS. Dowody przedstawione przez władze norweskie potwierdzają jednak, że Future Materials po raz pierwszy złożyło wniosek o pomoc w odniesieniu do tej inwestycji już w 2018 r.
- (99) Na tej podstawie Urząd uznaje, że jego początkowe obawy dotyczące pisma w sprawie przyznania pomocy Future Materials z 2020 r. zostały rozwiane, i stwierdza, że przyznana pomoc jest zgodna z art. 6 ust. 2 GBER.

9.4. **Wniosek dotyczący spełnienia art. 6 ust. 2 i art. 27 ust. 5 GBER**

- (100) Jeżeli chodzi o art. 6 ust. 2 GBER i pismo w sprawie przyznania pomocy Future Materials z 2020 r., Urząd stwierdza, że przedmiotowa pomoc jest zgodna z tym przepisem (zob. sekcja 9.3).
- (101) Jeżeli chodzi o art. 27 ust. 5 GBER, Urząd stwierdza, że pomoc inwestycyjna przyznana na mocy decyzji o przyznaniu pomocy indywidualnej jest zgodna z tym przepisem (zob. sekcja 9.1).

- (102) Ponieważ decyzja o wszczęciu postępowania ograniczała się do oceny zgodności pomocy inwestycyjnej przyznanej na mocy decyzji o przyznaniu pomocy indywidualnej z art. 6 ust. 2 ⁽⁷¹⁾ i art. 27 ust. 5 ⁽⁷²⁾ GBER, Urząd uznaje pomoc za wyłączonej z wymogu zgłoszenia określonego w części I art. 1 ust. 3 protokołu 3 i zgodną z art. 61 ust. 3 Porozumienia EOG, zgodnie z art. 3 GBER.
- (103) Urząd zauważa, że z powyższych względów ocena zgodności tej pomocy z funkcjonowaniem Porozumienia EOG zarówno w powiązaniu z wytycznymi BRI, jak i bezpośrednio, nie jest już konieczna.

10. Wniosek

- (104) Na podstawie powyższej oceny Urząd uznaje, że pomoc inwestycyjna przyznana na mocy decyzji o przyznaniu pomocy indywidualnej stanowi pomoc państwa w rozumieniu art. 61 ust. 1 Porozumienia EOG.
- (105) Zgodnie z art. 3 GBER Urząd uznaje, że pomoc ta jest zgodna z funkcjonowaniem Porozumienia EOG zgodnie z jego art. 61 ust. 3 i wyłączona z wymogu zgłoszenia określonego w części I art. 1 ust. 3 protokołu 3,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Zgodnie z art. 3 GBER pomoc inwestycyjna przyznana na mocy decyzji o przyznaniu pomocy indywidualnej jest zgodna z funkcjonowaniem Porozumienia EOG zgodnie z jego art. 61 ust. 3 i wyłączona z wymogu zgłoszenia określonego w części I art. 1 ust. 3 protokołu 3. Formalne postępowanie wyjaśniające zostaje niniejszym zamknięte.

Artykuł 2

Niniejsza decyzja skierowana jest do Królestwa Norwegii.

Artykuł 3

Jedynie wersja niniejszej decyzji w języku angielskim jest autentyczna.

Sporządzono w Brukseli dnia 13 grudnia 2023 r.

W imieniu Urzędu Nadzoru EFTA

Arne RØKSUND
Przewodniczący
Odpowiedzialny członek Kolegium

Stefan BARRIGA
Członek Kolegium

Árni Páll ÁRNASON
Członek Kolegium

Melpo-Menie JOSÉPHIDÈS
Zatwierdzająca jako dyrektor
ds. prawnych i wykonawczych

⁽⁷¹⁾ W odniesieniu do pisma w sprawie przyznania pomocy Future Materials z 2020 r.

⁽⁷²⁾ Zob. sekcja 6.6 decyzji o wszczęciu postępowania.